

MISSIO SAVO
Joensuu, Reumayhdistyksen tilat
12.11.2011
Raamattutunti: Väinö Hotti

MITÄ PYHITYS ON?

Opillisuuden halveksunta

Kristinuskossa on kysymys määrättyistä tosiasioista. Lähetyskäsky on käsky nimenomaan tiedon jakamiseen. Toisaalta, jos opetusaspekti jää täyttymättä, raukeaa Jeesuksen lupaus Hänen läsnäolostaan.

20. ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kansanne joka päivä maailman loppuun asti." (Matt.28:20).

"Minun kansani joutuu häviöön, sillä se on tietoa vailla" (Hoos.4:6; Saarnivaaran käänn.)

Korvausteologia

Olemme tulleet aikaan, jolloin Jumalan sana korvataan erilaisilla asioilla: liturgisella komeudella, taidetilaisuuksilla ja yhä lisääntyvässä määrin myös **tanssilla**. Ihmisille ei kelpaa Jumalan sana.

"Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin oppeineen kirotut" (Martti Luther).

Kristillisen julistuksen kaksi peruspilaria

1. Vanhurskauttaminen
2. Pyhitys

Nämä ovat kristillisen julistuksen kaksi kivijalkaa. Siellä, missä näitä ei esiinny tai toinen näistä puuttuu, ei olla enää tekemisissä kristinuskon kanssa. Voimme jopa sanoa: KRISTINUSKO = VANHURSKAUTTAMINEN + PYHITYS.

Paavalin paimentuska sieluista oli **kaksitahoinen**. Ensimmäinen koski uskoontulemistä: **"minulla on suuri murhe ja ainainen kipu sydämässäni"** (Room. 9:2). **"Kun siis tiedämme, mitä Herran pelko on, niin me koetamme saada ihmisiä uskomaan"** (2. Kor.5:11). Toisessa taas oli kysymys siitä, että Kristus saisi muodon uskoontulleissa. Paavali kirjoittaa galatalaisille: **"Lapsukaiseni, jotka minun jälleen täytyy kivulla synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä"** (Gal. 4:19).

Suurimmat harhaopit

Jos ja kun syrjäytetään vanhurskauttamisen ja pyhityksen opetus, silloin luisutaan harhaoppeihin. Tosin nämä keskeiset asiat voidaan mainita, mutta niille annetaan epäraamatullinen sisältö. Kansankirkossa Rooman kirkon perintönä vaikuttaa sakramenttivanhurskaus. Tähän liittyy

kiinteästi pappisviran epäraamatullinen korostus. Papit sakramenttien hoitajina ovat ”riistäneet taivasten valtakunnan avaimet itselleen”: **”Voi teitä, te lainoppineet, kun te olette vieneet tiedon avaimen! Itse te ette ole menneet sisälle, ja sisälle meneviä te olette estäneet.”** (Luuk.11:52).

Kun ihminen vanhurskautetaan kansankirkon tapaan kasteessa, silloin lähdetään jo heti alkuun epäraamatullisille poluille. Kastevanhurskauttaminen ei tarjoa vähäisintäkään pohjaa pyhityselämälle. Kansankirkon teologia merkitsee käytännössä kristinuskon molempien peruspilareiden hylkäämistä.

Herätysliikkeet samoin myötäilevät vanhurskauttamisessa kansankirkkoa. Siellä, missä uskalletaan puhua raamatullisesta uudestisyntymisestä, joudutaan kansankirkon johdon silmätikuksi. Suhteen säilyttäminen valtakirkkoon ei salli pyhitysovetusta – se tietäisi lopullista välirikkoa.

Vapaat suunnat ovat ekumenian sitein kansankirkon vankeja. Selkeä vanhurskauttamisen ja pyhityksen opetus merkitsisi ”pohjatuulta” ekumeeniselle yhteydelle.

Armo riittää

Kirkon piirissä vaikuttaa virtaus, joka kieltää kokonaan pyhityksen. Liikkeen tunnuslauseena on ”armo riittää”. Käytännössä he tunnustavat ainoastaan vanhurskauttamisen merkityksen. Vanhurskauttaminen merkitsee ”lippua taivaaseen”. ”Kerran pelastettu, aina pelastettu.” Tällä taholla ei haluta tietää mitään siitä, että **armo ”lakkaa riittämästä” siellä, missä uskova lähtee elämään syntielämää.** Tästä puhuvat selkeästi sekä Heparalaiskirje että Johanneksen kirjeet (3).

Kahdella rintamalla

Kun on kysymys pyhityksestä, taistelu käydään lähinnä kahdella rintamalla: **1. Syntiä vastaan. 2. Omavanhurskautta vastaan.** Meillä on jatkuva taistelu syntiä, maailmaa ja omaa lihaa vastaan, mutta myös meidän on jatkuvasti kukistettava meissä asuva omavanhurskaus.

1. Veljet, minä toivon sydämestäni ja rukoilen Jumalaa heidän edestänsä, että he pelastuisivat.
2. Sillä minä todistan heistä, että heillä on kiivaus Jumalan puolesta, mutta ei taidon mukaan;
3. sillä kun he eivät tunne Jumalan vanhurskautta, vaan **koettavat pystyttää omaa vanhurskauttaan**, eivät he ole alistuneet Jumalan vanhurskauden alle.
4. Sillä Kristus on lain loppu, vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo. (Room.10:1-4).

*”Kun sinä uskot ja tulet Kristuksen luo, on sinun **luovuttava omasta vanhurskaudestasi ja tuotava vain syntisi.** (Oi, se on vaikeaa!)”* (Wilcox: Kallis hunajan pisara).

”Paavali sanoo, että kun hän ajattelee omaa vanhurskauttaan, hän on kuin lapsi, joka näyttää pottaansa, johon on kakannut, sanoen: ”Katso, mitä olen tehnyt!” Kreikassa: kakka Jumalalle (ihmisulostetta). Kun ajattelen, mitä hyvää olen tehnyt, on se Jumalalle kuin ulostetta. Heitän sen kaikki pois! Se haisee ja on likaista.” (David Pawson / TV 7).

”Niinpä minä todella luen kaikki tappioksi tuon ylen kalliin, Kristuksen Jeesuksen, minun Herrani, tuntemisen rinnalla, sillä hänen tähtensä minä olen menettänyt kaikki ja **pidän sen roskana (sontana) - että voittaisin omakseni Kristuksen”** (Fil.3:8).

Uskovan edellytykset pyhitykseen

Uskovalla on kaikki välineet pyhitykseen. Tämä koskee sekä synnin että omavanhurskauden käsittelyä.

1. Jumala, Jeesus ja Pyhä Henki asuvat hänessä.

”Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Jos joku rakastaa minua, niin hän pitää minun sanani, ja minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen tykönsä ja jäämme hänen tykönsä asumaan” (Joh.14:23).

”Ja minä olen rukoileva Isää, ja hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti, totuuden Hengen, jota maailma ei voi ottaa vastaan, koska se ei näe häntä eikä tunne häntä; mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy teidän tykönänne ja on teissä oleva” (Joh.14:16,17).

2. Hän on päässyt osalliseksi ”tulevan ajan voimista”.

”ovat valistetut ja taivaallista lahjaa maistaneet ja Pyhästä Hengestä osallisiksi tulleet ja maistaneet Jumalan hyvää sanaa ja **tulevan maailmanajan voimia**” (Hepr.6:4,5).

3. Hän on Kristus – viinipuun oksa ja Kristuksen ruumiin jäsen.

”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, se kantaa paljon hedelmää; sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä” (Joh.15:5).

”Mutta te olette Kristuksen ruumis ja kukin osaltanne hänen jäseniänsä” (1. Kor.12:27).

4. Perillepäässeiden pyhien voittajien esimerkki kannustaa.

”Sentähden, kun meillä on näin **suuri pilvi todistajia ympärillämme**, pankkaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka niin helposti meidät kietoo, ja juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa, silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle” (Hepr.12:1,2).

”Ja **he ovat voittaneet** hänet Karitsan veren kautta ja todistuksensa sanan kautta, eivätkä ole henkeänsä rakastaneet, vaan olleet alttiit kuolemaan asti” (Ilm.12:11).

5. Koko taivas on uskovan puolella tässä jalossa kilvoituksessa.

MITÄ PYHITYS ON?

1. Luonnollinen asia

a) Jaloon viinipuuhun oksastettu oksa tuottaa hyvää hedelmää.

"Minä olen viinipuu, te olette oksat. **Joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, se kantaa paljon hedelmää**; sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä" (Joh.15:5).

"Mutta jos muutamat oksista ovat taitetut pois ja sinä, joka olet metsäöljypuu, **olet oksastettu oikeiden oksien joukkoon ja olet päässyt niiden kanssa osalliseksi öljypuun mehevästä juuresta**, niin älä ylpeile oksien rinnalla; mutta jos ylpeilet, niin et sinä kuitenkaan kannata juurta, vaan juuri kannattaa sinua" (Room.11:17,18).

b) Uutta syntymää seuraa uusi elämä.

"Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa" (Joh.3:3).

c) Hyvä puu tuottaa hyvää hedelmää.

"Kavahtakaa väriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lammastenvaatteissa, mutta sisältä ovat raatelevaisia susia. Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita? **Näin jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta huono puu tekee pahoja hedelmiä**. Ei saata hyvä puu kasvaa pahoja hedelmiä eikä huono puu kasvaa hyviä hedelmiä" (Matt.7:15-18).

d) Kuninkaallinen elää kuninkaallista elämää.

"Mutta te olette "valittu suku, **kuninkaallinen papisto**, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja", joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa; te, jotka ennen "ette olleet kansa", mutta nyt olette "Jumalan kansa", jotka ennen "ette olleet armahdetut", mutta nyt "olette armahdetut" (1. Piet.2:9,10).

e) Jeesuksen vastaanottamisen luonnollinen jatke.

"Niinkuin te siis **olette omaksenne ottaneet Kristuksen Jeesuksen**, Herran, niin **vaeltakaa hänessä**, juurtuneina häneen ja hänessä rakentuen ja uskossa vahvistuen, niinkuin teille on opetettu; ja olkoon teidän kiitoksenne ylitsevuotavainen" (Kol.2:6,7).

f) Pyhällä Isällä pyhät lapset.

"Olkaa siis te täydelliset, **niinkuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on**" (Matt.5:48).

"vaan sen Pyhän mukaan, joka on teidät kutsunut, **tulkaa tekin kaikessa vaelluksessanne pyhiksi**. Sillä kirjoitettu on: "Olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä". (1. Piet.1:15,16).

g) Uskova on lunastettu syntisestä vaelluksesta.

"tietäen, ettette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, **lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne**, vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan" (1. Piet.1:18,19).

h) Synnin kahleet on katkottu.

”Jos siis Poika tekee teidät vapaiksi, niin te tulette todellisesti vapaiksi” (Joh.8:36).

2) Kasteen anti ja lahja.

”Mitä siis sanomme? Onko meidän pysyttävä synnissä, että armo suureksi tulisi? Pois se! Me, jotka olemme kuolleet pois synnistä, kuinka me vielä eläisimme siinä? Vai ettekö tiedä, että **me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut?**” (Room.6:1-3).

3) Kaidalla tiellä kulkemista.

”Menkää ahtaasta portista sisälle. Sillä se portti on avara ja tie laeva, joka vie kadotukseen, ja monta on, jotka siitä sisälle menevät; mutta se portti on ahdas ja **tie kaita**, joka vie elämään, ja harvat ovat ne, jotka sen löytävät” (Matt.7:13,14).

4) Kilvoitusta.

”Sentähden, kun meillä on näin suuri pilvi todistajia ympärillämme, pankaa mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka niin helposti meidät kietoo, ja **juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa**, silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle” (Hepr.12:1,2).

5) Kristukseen pukeutumista.

”**Pukeutukaa** siis te, jotka olette Jumalan valituita, pyhiä ja rakkaita, sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, sävyisyyteen, pitkämielisyyteen, kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos kenellä on moitetta toista vastaan. Niinkuin Herrakin on antanut teille anteeksi, niin myös te antakaa. Mutta kaiken tämän lisäksi **pukeutukaa rakkauteen**, mikä on täydellisyyden side. (Kol.3:12-14).

”Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, **olette Kristuksen päällenne pukeneet**” (Gal.3:27).

Kasteen saaminen ei automaattisesti merkitse Kristukseen pukeutumista. Kristukseen pukeutuminen on kaksivaiheinen asia: **1. Vanhurskauttamisessa saadaan Kristuksen vanhurskauden vaate. 2. Pyhityksessä meidät puetaan Kristuksen pyhyyteen.** Edellinen on kertakaikkinen tapahtuma, jälkimmäinen taas on pitkäaikainen prosessi, jossa ihminen uskon kautta kilvoituksen tiellä puetaan Kristuksen pyhyyteen. Molemmat pukeutumiset tapahtuvat uskon kautta.

6) Sydämen pyhyttä

Fariseukset edustivat ulkokullaista kristillisyyttä. Heille tärkeintä oli kaunis ulkokuori, mutta heillä ei ollut sydämen muutokseen perustuvaa kristillisyyttä.

Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolen, mutta sisältä ne ovat täynnä ryöstöä ja hillittömyyttä! Sinä sokea fariseus, **puhdistasin maljan sisus**, että sen ulkopuolikin tulisi puhtaaksi! Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te olette valkeiksi kalkittujen hautojen kaltaisia: ulkoa ne kyllä näyttävät kauniilta, mutta ovat sisältä täynnä kuolleitten luita ja kaikkea saastaa! Samoin tekin ulkoa kyllä näyttätte ihmisten silmissä hurskailta, mutta sisältä te olette täynnä ulkokultaisuutta ja laittomuutta. (Matt.23:25-28).

7) Osallisuutta Kristuksesta

a) Viinipuun oksana.

”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, se kantaa paljon hedelmää; sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä” (Joh.15:5).

b) Kristuksen ruumiin jäsenenä.

”sillä me olemme kaikki yhdessä Hengessä kastetut yhdeksi ruumiiksi, olimmepa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, ja kaikki olemme saaneet juoda samaa Henkeä” (1. Kor.12:13).

”Mutta te olette Kristuksen ruumis ja **kukin osaltanne hänen jäseniänsä**” (1. Kor.12:27).

8) Uskova Kristuksessa – Kristus uskovassa

”Siis, jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut” (2. Kor.5:17).

”ja minä elän, en enää minä, vaan **Kristus elää minussa**; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni” (Gal.2:20).

Eräs saksalainen pastori kertoi 1930-luvulla kuuluvansa Hitler- nuoriin. Liittyessään joukkoon hän seisoi saksalaisen upseerin edessä, joka kysyi: ”Mikä on nimesi?”. Hän kertoi nimensä. Sitten upseeri sanoi: ”Mikä on osoitteesi? Missä asut?” Hän sanoi: ”Hampurissa.” Upseeri sanoi: ”Väärä vastaus! Missä asut?” ”Saksassa.” ”Väärä vastaus! Missä sinä asut?” ”Kolmannessa Valtakunnassa.” ”Väärä vastaus! Missä sinä asut?” ”En tiedä, mitä haluatte minun sanovan.” Upseeri sanoi: ”Haluan sinun sanovan: ’ASUN HITLERISSÄ’.” Tuo pastori sanoi: ”Myöhemmin aloin asua Kristuksessa.” (David Pawson / TV7)

9) Kristuksen kaltaiseksi tulemista

”Mutta me kaikki, jotka peittämättömin kasvoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, **muutomme saman kuvan kaltaisiksi** kirkkaudesta kirkkauteen, niinkuin muuttaa Herra, joka on Henki” (2. Kor.3:18).

10) Vapaus olla tekemättä syntiä

Uskova voi langeta syntiin, mutta hän ei voi **elää synnissä**.

”Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta **jos joku syntiä tekeekin**, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas. Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien” (1. Joh.2:1,2).

”Ei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä, sillä Jumalan siemen (sperma) pysyy hänessä; **eikä hän saata syntiä tehdä**, sillä hän on Jumalasta syntynyt” (1. Joh.3:9).

”Syntiä jatkuvasti tekevä on Perkeleestä, sillä Perkele on tehnyt syntiä alusta asti. Sitä varten Jumalan Poika ilmestyi, että hän tekisi tyhjiksi Perkeleen teot. Kukaan Jumalasta syntynyt ei tee (jatkuvasti) syntiä, sillä Jumalan siemen pysyy hänessä. Hän ei saata elää synnin harjoittajana, koska on Jumalasta syntynyt. (1. Joh.3:8,9; Saarnivaaran käänn.).

11. Pienenemistä

Jumalan koulussa ihminen tulee omissa silmissään aina vain pienemmäksi. Hän on ”pienellä paikalla” Jumalan edessä. Mutta Herra on ”heikoissa väkevä”. ”*Todellinen pyhitys ottaa vähän tilaa*” (Niilo Tuomenoksa).

”Hänen tulee kasvaa, mutta minun vähetä” (Joh.3:30).

12. Elämistä Jumalan voimassa

Uskova on itsessään yhtä heikko kuin muutkin ihmiset, mutta hän pääsee osalliseksi ulkopuolisesta voimasta. Tätä tarvitaan sekä synnin voittamiseen että Jumalan tahdon mukaiseen elämään.

”Hän antaa väsyneelle väkeä ja voimattomalle voimaa yltäkyllin. Nuorukaiset väsyvät ja nääntyvät, nuoret miehet kompastuvat ja kaatuvat; mutta ne, jotka Herraa odottavat, saavat uuden voiman, he kohottavat siipensä kuin kotkat. He juoksevat eivätkä näänny, he vaeltavat eivätkä väsy” (Jes.40:29-31).

13) Lisääntyvää synnin ja armon tuntoa

Nämä kasvun säikeet kulkevat uskovan elämässä rinta rinnan. Niitä ei voi erottaa toisistaan. Pyhä Henki vie yhä syvemmälle syntisyyden tuntemiseen. Tässä on vaara joutua epäuskoon. Mutta tämä kuitenkin muuttuu kasvuprosessiksi uskovan elämässä.

”Mutta laki tuli väliin, että rikkomus suureksi tulisi; mutta **missä synti on suureksi tullut, siinä armo on tullut ylenpalttiseksi**” (Room.5:20).

14) Keskeneräisyyttä

Niin innokkaasti kuin uskova tavoittelee ja hänen tulee tavoitella täydellisyyttä pyhityksessä, koskaan hän ei siihen pääse. Tavoite, Kristuksen kaltaisuus, on niin häikäisevän korkealla ja tähtitieteellisen kaukana. Täydellisyys saavutetaan vanhurskasten ylösnousemuksessa, jolloin meidän kuolevainen ruumiimme saa Kristuksen ylösnousemusruumiin muodon.

"Ei niin, että jo olisin sen saavuttanut tai että jo olisin tullut täydelliseksi, vaan **minä riennän sitä kohti**, että minä sen omakseni voittaisin, koskapa Kristus Jeesus on voittanut minut. Veljet, minä en vielä katso sitä voittaneeni; mutta yhden minä teen: unhottaen sen, mikä on takana, ja kurottautuen sitä kohti, mikä on edessäpäin, minä riennän kohti päämäärää, voittopalkintoa, johon Jumala on minut taivaallisella kutsumisella kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa" (Fil.3:12-14).

15) Voittotaistelua

Näin kahdessakin mielessä: 1. Taistelemme voitosta käsin. Jeesus voitti ristillä; meillä on käytettävissä Hänen voittonsa hedelmä. 2. Taistelemme voitosta; mikään vähempi ei riitä.

"Mutta näissä kaikissa me saamme jalon voiton hänen kauttansa, joka meitä on rakastanut" (Room.8:37).

"Mutta kiitos olkoon Jumalan, joka aina kuljettaa meitä voittoaotossa Kristuksessa ja meidän kauttamme joka paikassa tuo ilmi hänen tuntemisensa tuoksun!" (2. Kor.2:14).

17) Ekklesiauskoa

Ilman pyhitystä uskova on lahkohengen vallassa. Hän on karsinakristitty. Mitä lähempänä uskova on Kristusta, sitä lähempänä hän on myös toisia Jumalan lapsia.

Seurakunta on yksi. KRISTUS EI OLE JAETTU! KRISTUS EI OLE MONIAVIOINEN! (Kristuksella ei ole monta morsianta; katoliset, luterilaiset, helluntailaiset, vapaakirkolliset jne.)

Lahkolainen on **lihallinen** kristitty, jolle Paavali lukee madonluvut:

"Sillä Kloen perheväeltä olen saanut teistä kuulla, veljeni, että teillä on riitoja keskuudessanne. Tarkoitin sitä, että yksi teistä sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", toinen: "Minä Apolloksen", joku taas: "Minä Keefaan", joku vielä: "Minä Kristuksen". **Onko Kristus jaettu?** (1. Kor.1:11-13).

"Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin **lihallisille**, niinkuin pienille lapsille Kristuksessa. Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään siedä; olettehan vielä **lihallisia**. Sillä kun keskuudessanne on kateutta ja riitaa, ettekö silloin ole **lihallisia** ja vaella ihmisten tavoin? (1. Kor.3:1-3).

"Mutta **lihan teot** ovat ilmeiset, ja ne ovat: ... **eriseurat, lahkot**... joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että **ne, jotka semmoista harjoittavat, eivät peri Jumalan valtakuntaa**. (Gal.5:19-21).